

Rozhovor se sestrou pamětnicí jsem dělala se zdravotní sestrou Olgou Reumannovou, která ve svých 62 letech stále ještě pracuje ve FNKV na interní klinice.

Olga Reumannová ve zdravotnictví pracuje 44 let, a to od roku 1977, kdy po maturitě na střední škole strojní v Bratislavě nastoupila na ARO jako sanitářka s platem 400 korun měsíčně, a k tomu si dodělávala studium s maturitou na zdravotní škole dalšího 2,5 roku. Olga vzpomíná na doktora Sábela z ARO, který věnoval studentkám svůj čas a snažil se jim vše vysvětlit, ačkoli na něm bylo vidět, že je unavený a vyčerpaný z práce. Také paní primářka Poláková, židovka, se studentkám věnovala, a ačkoli byly studentky mnohokrát sanitářky, brali je tam rovnocenně. *„Pomocný personál byl tak vzácný, že si ho považovali.“* Zdravotní sestrou se stala v roce 1981. Ze zdravotní školy ráda vzpomíná na svou třídní učitelku. Byla velice dobrá, pečlivá a hodně vyžadovala, ale dokázala i tolerovat. Olga zpětně vidí, že byly v mnoha věcech naivní, ale jejich třídní věděla, že zkušenosti musí teprve nasbírat, tak mnohdy jen zavřela oči a říkala, že je to hlavně musí bavit, ostatní se už naučí. Olga se rozhodla pro svou životní cestu jako řeholní sestra v řádu. Tyto sestry pracovaly v nemocnicích jako zdravotní sestry a ošetřovatelky. Péče o staré a nemocné jí byla blízká, takže když vstoupila do řádu, rekvalifikovala se na myšlenku pomáhat nemocným. Tenkrát byly řeholní sestry v utajení a pracovaly v civilu v nemocnicích. Během studia na „zdrávce“ nemusela chodit na praxe, protože pracovala na ARO, i když ještě ne jako sestra, ale jako sanitářka. Ostatní studentky, i třeba při práci v domovech důchodců, praxe v nemocnici měly, ale Olze byly odpuštěny, protože na ARO viděla „to nejlepší, co může dostat“. A jak sama říká: *„Tam jsem opravdu viděla to nejlepší a dodnes z toho čerpám.“* Co se týče práce na oddělení, odbornosti, pečlivosti, hygieny i třeba kolektivu. *„Kde se fakt pracuje a maká, tam ten kolektiv není rozhádaný.“*

Po půl roce práce jako sestra na ARO byla přeložena k řádovým sestram do Prahy. Zde nastoupila do nemocnice Na Karlově na III. Interní kliniku k profesoru Charvátovi, kde pracovala 11 let. Plat se jí zvedl na celých 800 Kč měsíčně se zálohou 200 Kč, kterou dostávala v půlce měsíce. Pro Slovenku nebylo jednoduché se přeorientovat na češtinu, což zde lékaři vyžadovali. Krásné zážitky má, když sem nastupovali mladí lékaři, jako je profesor Svačina, profesor Vidimský, profesor Pacovský, profesor Škrha, a další. Z tohoto kolektivu se pravidelně skoro 30 let scházejí s doktory i sestrami dvakrát ročně. Jedna sestra na této klinice měla na starosti i 31-33 pacientů. Pracovalo se na 3 směny a bylo tu 6 sester, které se střídaly. *„Ač jsme chodily často do práce, nebyly jsme tak vyřízené.“* Tenkrát nebyly žádné specializace a záleželo na každé sestře, pro které oddělení se rozhodne, takže když se jako všeobecná sestra rozhodla, že bude pracovat na interně, začala pracovat tam. Po příchodu do Prahy bydlela u jedné své kamarádky, která měla vlastní garsonku. Byla trochu roztržitá a jednou Olgu zamkla, odjela za rodiči na čtyři dny a zapomněla, že si vzala klíče s sebou a vůbec si neuvědomila, že ji tam zamkla. Leč, toto zamykání se stalo vícekrát. Klíče přidělat nechtěla, protože to bylo její garsonka. A po těchto zkušenostech se raději odstěhovala na ubytovnu v Krči V Zátíší, kde bydlela celkem 11 let. Měla tam dobré spolubydlící, dokonce jedna z nich studovala na medicíně, tak spolu často konzultovaly, jak se která nemoc chová apod.

Po 4 letech potřebovala změnu ze vši té únavy, vyčerpání a stereotypu práce, ale bylo těžké se v té době dostat na studia někam do zahraničí. Během práce na III. interní klinice 3 roky intenzivně studovala angličtinu vždy 3x týdně 5 hodin, což díky směnám šlo, ale chtěla ještě něco intenzivnějšího, a to bylo studium němčiny v Lipsku na dva semestry. Nicméně

tehdy bylo problematické mít úvazek v nemocnici a odjet na půl roku studijně do Německa, proto díky ještě tajné církvi přestoupila do domova důchodců v Josefské ulici, kde bylo hodně personálu, a nebyl zde takový problém při zaměstnání jen tak mezitím odejít na studia do Německa, kde z němčiny státnicovala. Po návratu do Čech nastoupila do Motola na dětskou nefrologickou kliniku s dialýzou a transplantačním centrem, kde byla další 4 roky. „*Tam se mi hodně líbilo,*“ vzpomíná Olga.

Mezitím odešla z řádu a provdala se. S manželem se rozhodli pro adopci dětí. Dostali do péče syna Dominika, se kterým byla na mateřské dovolené 4 roky. Během mateřské se spřátelila s paní doktorkou, která měla stejně starého syna a bydlela ve stejném domě. Ta pracovala ve Vinohradské nemocnici, což bylo hned vedle jejich bydliště a přemlouvala Olgu, aby tam šla pracovat, že mají nedostatek sester a když Olga bydlí blízko, tak proč by tam nenastoupila? Po mateřské tedy Olga nastoupila na rehabilitaci jako sestra u lůžka. Zde pracovala 17,5 roku. 5 let od adopce Dominika si manželé Reumannovi adoptovali syna Františka, se kterým byla na mateřské 3 roky. Ale zase se vrátila na rehabilitaci do FNKV. V této době si mohly sestry dodělávat specializace. Olga se rozhodla pro pomaturitní specializační studium ošetrovatelství na ARIPu v Brně. Trvalo 2 roky dálkově ve volném čase při zaměstnání. Moc jí to bavilo, protože plno věcí už znala, ale bylo přínosné si to zopakovat. Nicméně, po nějaké době začaly problémy v kolektivu, proto odešla. Nastoupila na dialýzu dospělých ve FNKV na další 2 roky. Kvůli problémům doma i v práci se nechtěla stresovat a chodit na 3 směny, proto přestoupila na jednosměnný provoz na Černý Most na polikliniku Parník, kde vydržela pouhé 2 měsíce. Kvůli dlouhému dojíždění, problémům s vyplácením mzdy a pozdními návraty domů, odešla. Nastoupila do domova důchodců v Třebešíně, kde byla 2 roky. Jak se domov otevíral, měla jedna sestra na starost i 105 lidí ve směně. Ačkoli práce byla náročná, Olgu naplňovala. Ovšem, i zde začaly problémy v kolektivu. O jedné sestře, která se špatně starala o klienty, se Olga mezi řečí a zmínila, byla na hodinu vyhozena. Po tomto incidentu se vrátila zpět do Vinohradské nemocnice na internu, kde nyní pracuje již druhým rokem. „*Tři směny zase a je to hodně tvrdá práce, ale zase mě to baví.*“ směje se Olga.

Olga o sobě říká, že je takový člověk, kterého baví všude pracovat. Kdyby nebyla přeložena do Prahy, zůstala by v Bratislavě na ARO, protože to je moc zajímavá práce. „*A tenkrát sestry žily pro svou práci, bylo to poslání pro lidi i pro Pána Boha.*“ Zkušenosti, které na oddělení nabrala, dokázala využít i na dalších odděleních. Vždy si na své práci dokázala najít něco pozitivního, a i díky tomu ji tolik ta práce nevyčerpávala. I polohování pacientů brala jako sport pro sebe. Nejen, že někoho otáčí, ale i sobě pomáhá zapojením břišních svalů.

Za celou tu dobu, kdy Olga pracuje ve zdravotnictví, se toho hodně změnilo. Když nastoupila na ARO, ještě se sterilizovaly jehly. Propichovaly je mandrenem, dávaly na ně krytky, aby se v autoklávu neotupovaly teplem. Tehdy také nebyl dostatek rukavic. Používaly se jen na určité práce. Na Karlově je opakovaně myly, pudrovaly a sušily na topení. O nočních smotávaly tampony z nastříhané gázy na čtverce. „*To ještě nebyly sterilní čtverce. Na tamponky jsme dávaly chlor na rány a vyhojily se.*“ V noci vyvařovaly kovové jehly na odběry. Ke vši té práci o pacienty na nočních, musely toto všechno stihnout. A to byla na noční jen jedna sestra bez sanitářky. Bylo to samozřejmé, že sestra o noční směně zvládne obstarat pacienty i připravit pomůcky. Dnes je to velká pomoc, že všechny pomůcky přijdou zabalené a sterilní. Tenkrát se muselo vždy promyslet, která jehla se vezme. Byly různé tloušťky jehel, které se vybíraly podle oka. Dnes jsou barevně odlišené. Do toulců se dávaly

dezinfekční roztoky a peánem se vybíraly jehličky a pak se nasazovaly na stříkačky. Když netěsnily gumičky, tak léčiva, jako penicilin, stříkala všude okolo. I co se týká hojení ran, třeba bércové vředy, dekubity, to vše se zlepšilo. Dříve žádná školení o hojení ran nebyla. I když přes den bylo více personálu na polohování, sanitáři i studentky ze „zdrávky“, které chodily na praxi. To byla velká pomoc. Teď není tolik lidí, a i proto je těch proleženin více. „*U nás i teď pracuje hodně Ukrajinek a ty se ptají, jestli mohou použít tuhle stříkačku, protože nejsou zvyklé, že jsou pomůcky volně dostupné pro všechny pacienty. U nich si pacienti sami nosí i stříkačky a jehly, protože si je platí sami. A podle toho se u nich s pomůckami zachází, kolikrát se ta jednorázová stříkačka použije.*“ Dá se říct, že takový velký skok ve vývoji ve zdravotnictví byl před 15 lety. A před 10 lety začalo být i materiálu všude dost. Záleží, jaké materiály, která klinika nebo obor vůbec potřebuje a preferuje, podle zaměření. Další změny byly pozvolnější. Rozdíl nebyl tak markantní jako tehdy. I když velkým rozdílem pro Olgu byl přechod z nefrologie v Motole na rehabilitaci ve FNKV. Díky tomu, že nefrologie v Motole hodně vydělávala, mohli si dovolit lepší pomůcky a více pomůcek. „*Ve FNKV byli tak o deset let pozadu, mi přišlo.*“

Olga ještě zavzpomínala na pacienta, osmiletého kluka, který chodil na dialýzu. Všichni ho tam měli moc rádi, ale věděli, že „*strašně zlobil*“. Vždycky se převodnil, nedodržoval dietu, a tak. V rodině to také neměl nejlehčí, protože rodiče se rozvedli a jeho matka se mu tolik nevěnovala. Tou dobou (kdy Olga pracovala v Motole na dětské dialýze) měl za sebou už dvě transplantace, ale neúspěšné. Štěp mu vždy selhal, tak se zase vrátil na dialýzu. A když Olga pracovala na rehabilitaci ve FNKV, potkali se. To už mu ale bylo 43 let. Většinou se dávají tři štěpy, a on už měl za sebou čtvrtou transplantaci. Stále si myslel, že to zdolá; měl velkou touhu žít. Mimo dialýzu vystudoval, našel si práci, vlastní byt. Ale jeho tělo bylo zubožené. Cévy mu odešly, už nebylo kam napíchnout centrální, chytil všechny možné záněty, ale ráno přesto vstal a šel do práce. Chodil na noční dialýzy, i když měl dialyzační přístroj doma. Ale je strašně těžké si napichovat žíly těmi tlustými jehlami, dodržovat sterilitu, takže vždycky dostal nějaký zánět, a nakonec vždy skončil na dialýze. Asi před dvěma měsíci se Olga dozvěděla, že zemřel. Mnoho let si dopisovali, posílali si přání a povídali si. Na takové lidi se nezapomíná. „*Ještě je veliký rozdíl, když zemře dospělý a když zemře dítě. Na to se také nedá zapomenout. A každý, který zemře, zanechá stopu.*“